

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2002 m. liepos 4 d.

Nr. 27 (505)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Laikraštis jungia su Lietuva

“Jei retsykiais “Tremtinių” neatsiliepiame žinute apie save, tai reiškia, jog nieko naujo negalime pasakyti”, – rašo mums Estijoje gyvenantys lietuviai, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai. Gavę jų paskutinį laiškutį radome sveikinimų ir linkėjimų 500-ojo numerio išleidimo proga. Malonu, kad mūsų laikraštis padeda šioje valstybėje gyvenantiems lietuviams susigaudyti, kas vyksta Lietuvoje. Iš “Tremtinio” jie sužinojo apie tai, kad Seimas nori skirti pensijas buvusiems KGB-is-

tams, kad būtina “boikotuoti” Maskvoje jaunimo sporto žaidynes, kad į Palangą sugrįžo dr. Jonas Basanavičius...

“Mes švenčiame tas pačias šventes, kaip ir jūs, – rašo Rasa Unt. – Viena pastarųjų – Devintinės. Gražiai išpuošėme altorių, prie kurio stabtelėję žmonės ir dvasininkai negailėjo pagyrimų: jūsų altorius gražiausias, sakė jie. Labai laukiame “Tremtinio”, nes tai glaudus ryšys su Lietuva.”

Rasa UNT

Nuotr. prie Devintinių altorėlio

Žuvusiųjų atminimas įpareigoja laimėti Prahoje

1946 m. vasario 15 d. Lietuvos SSR komisarių taryba ir Lietuvos KP(b) Centro komitetas susirinko į “visiškai slaptą” posėdį. Posėdžiautojai labai gerai žinojo, ką reiškia Lietuvos žmonėms ir istorijai Vasario 16-oji. Žinojo, kad, nepaisant draudimų ir persekiojimų, ši diena bus minima. Okupantas ir kolaborantai taip pat rengėsi svarbiai akcijai. Maskva pareikalavo eilinės duoklės. Buvo svarstomi pasirengimo lietuvių trėmimo iš Alytaus, Marijampolės, Lazdijų ir Tauragės apskričių klausimai. Posėdžiautojai vartojo “klasių kovos” požiūriu būtinus terminus: banditai, buržuaziniai nacionalistai, banditų šeimos, liaudies priešai... Jie priėmė “visiškai slaptą” (gulago kalba – soveršenno sekretno) nutarimą Nr.17-s. Komisarių

tarybos įgaliotiniu Marijampolės apskrīčiai buvo paskirtas J.Stimburys. “Įpareigoti LSSR komisarių tarybos įgaliotinius draugus Sakalauską, Dubinin’ą, Stimburį kartu su NKVD sektorių, apskričių skyrių viršininkais ir Lietuvos KP(b) apskričių komitetų sekretoriais padėti (...) parinkti valsčiuose vietos partinį ir tarybinį aktyvą ir, garantavus kuo griežčiausią konspiraciją, kruopščiai jį instruktuoti specialiojo trėmimo klausimais”, – rašoma nutarime.

Kaip ir visada, trėmė lietuvius NKVD kariuomenė. Komunistai ir sribai buvo mobilizuojami “talkinti” genocido akcijose. Jie Maskvos užduotį viršijo – buvo ištremitos 424 šeimos.

(keliamą į 4 psl.)

Liepos 6-oji - Mindaugo karūnavimo diena. XIII amžiuje suvienijęs Lietuvą Mindaugas į tautos istoriją įėjo kaip vienintelis oficialiai tituluotas karalius baltų istorijoje.

Bernardas BRAZDŽIONIS

Karaliaus Mindaugo priesaika

Uždėjote karaliaus titulo karūną.
Ne man uždėjot, Lietuvai, su ja,
Nenuimta, lietuvis šimtmečiais tebūna
Ar švies diena, ar naktys siaustų ją.
Uždėjot pareigą ir man, ir mano tautai,
Ją nešt ne vien tik iškilmių dienom,
Kad niekam ji per amžius nevergautų,
Ir kad atgimtų vis jėgom jaunom.
Uždėjot teisę augti ir klestėti
Šalia visų mažų ir didelių tautų,
Ir išlaikyt garbingą estafetę,
Ir idealų neišduot, it fakelo, neštų.
Dabar nedaloma ir sujungta, ir viena
Tegu aš Lietuvai ir man bus Lietuva,
Nenusilenks prieš pikta priešą plieną
Šventais aliejais patepta galva.
Kol savo pirštais dar nesu jos lietęs,
Prisiekiu šventą priedermę - nuo šios
Dienos tegu kiekvienas Lietuvos pilietis
Karališką karūną savyje neštos.

Ingrida VĖGELYTĖ

Žinios iš Seimo

Septynmilialis batais per įstatymų leidybos dirvonus

Nors Seimas nepoilsiauja, o tik daro pertrauką posėdžiuose, iš tiesų šalies Parlamentą šią savaitę apėmė tikra atostogų karštinė. Ši savaitė paskutinė: posėdžiai turėtų vykti tik rudenį. Tad Seimo valdyba nutarė per savaitę atlikti visus skubiausias darbus ir priimti visą krūvą įstatymų.

Paprastai plenariniai posėdžiai vyksta dukart per savaitę, dar dvi dienas dirbama komitetuose, o penktadienis lieka susitikimams su rinkėjais. Šią savaitę visas penkias dienas vyks plenariniai posėdžiai. Atidurbę komitetuose Seimo nariai dar renkasi ir į neeilinius plenarinius posėdžius, kur teikiama svarstoma ir priimami įstatymai.

Maža to, posėdžiai vyks-

ta iki vėlaus vakaro. Darbotvarkės sąrašo gale įrašytus įstatymų projektus svarsto ir priiminėja tik patys ištvermingiausi, kurių salėje lieka tik koks niekingas tuzinas. Tad ar galima ši septynmilialių batų žirgliojimą įstatymų leidybos dirvonais pavadinti racionaliu? Galima paprieštarauti, kad pagrindiniai darbai nuveikiami komitetuose, o ne posėdžių salėje. Komitetuose gimsta ir svarbiausi sprendimai. Bet Seimo nariai pripažįsta, kad komitetų darbuotojus užvertus daugybe darbo, jis neatliekamas kokybiškai.

Štai tokiomis sąlygomis skubos tvarka pateiktas ir svarstomas sausį skandalinčiai priimto įstatymo dėl išlikusio nekilnojamojo turto negražinimo savininkams pakeitimo ir papildymo įstatymų projektų paketas.

(keliamą į 3 psl.)

Aktualijos

■ Prezidentas V.Adamkus sprendimą atnaujinti derybas dėl Laisvo kapitalo judėjimo skyriaus pavadino “netikusiu precedentu”. Jo nuomone toks Seimo sprendimas - netikęs precedentas atšaukti buvusius susitarimus ir pradėti derybas dėl jau sutartų klausimų.

■ Netrukus po to, kai Strasbūre surengtos Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos metu buvo aptariami klausimai “Dėl žmogaus teisių Kaliningrado rajone”, Lietuvos Seime įvyko tarp-parlamentinis forumas dėl Kaliningrado srities problemų, susijusių su vizų įvedimu. Šios Rusijos srities problema įgauna naują atspalvį ir Lietuvai tampa vis svarbesnė. Dešinioji Lietuvių tautininkų sąjunga (LTS) prašo Seimą bei Prezidentą V.Adamkų atšaukti dar neįsigaliojusią Lietuvos ir Rusijos valstybinės sienos sutartį, kol jos neratifikavo Rusijos Valstybės Dūma.

■ Seimas skubos tvarka svarstys Aukštojo mokslo įstatymo pataisas, kuriomis taisoma dar neįsigaliojusi nauja studijų finansavimo tvarka. Pataisoms pritarta Seimo plenariniame posėdyje.

■ Pakistano saugumo pajėgos surengė paieškų operaciją, per kurią atokioje genčių gyvenamoje zonoje suimti septyni užsieniečiai. Jie įtariami priklausant tarptautiniam teroristų tinklui “Al Qaeda”.

■ JAV saugumo darbuotojai surengė 32 didžiausiuose oro uostuose patikrinimus nerado specialiai pakištų netikrų ginklų ir sprogmenų. JAV valstybės sekretorius K.Pauelas pareiškė, kad švenčiant Nepriklausomybės dieną (liepos 4-ąją) amerikiečiai turi budriai saugotis galimų teroro išpuolių.

■ JAV kariuomenė atmetė bet kokius kaltinimus, kad jos pajėgos švenčiančių vestuvinių šaudymą į orą per klaidą palaikė priešiška ugnimi ir subombardavo centrinėje Afganistano dalyje esantį kaimą, nusinešdama apie 40 žmonių gyvybių.

■ Pakistano prezidentas P.Mušarafas paneigė spėlionę, kad teroro aktų organizavimu įtariamas O. bin Ladenas slapstosi Pakistane ir spėliojo, jog jis tikriausiai jau nebegyvas.

LR Ministrui Pirmininkui
Algirdui Brazauskui
LR Seimo Pirmininkui
Artūriui Paulauskui
LR Teisingumo ministrai
Vytautui Markevičiui

Pareiškimas

Nors buvo teigiama, kad AIDS Lietuvai negresia, bet paskutinių savaičių duomenys apie užsikrėtusių ŽIV žmonių skaičių verčia labai susirūpinti. Kol kas dauguma užsikrėtusių yra kalėjimuose, bet po metų kitų jie išeis į laisvę ir gyvens tarp mūsų! Turbūt šiandien net specialistui sunku prognozuoti apie artimiausių metų AIDS paplitimą Lietuvoje, o prognozės gali būti nelinksmos. Kad jos nebūtų tokios grėsmingos, siūlome:

1. Išaiškinti ir griežtai nubausti kaltus Alytaus kolonijos pareigūnus bei kalėjimų departamento vadovus. Nesiaiškinkite, ponai, kad dėl lėšų stygiaus Alytaus kolonijoje įvyko toks užsikrėtusiųjų ŽIV protrūkis. Kad narkotikai nepatektų į zoną, ne lėšų reikia, o tik sąžiningai vykdyti savo pareigas. Apie jų atlikimą ir byloja Alytaus kolonijos patikrinimo rezultatai. Tuo tarpu kitur tai neįvyko;

2. Numatyti ir laikytis griežtų apsaugos priemonių gydymo bei buitinio aptarnavimo (kosmetikos, masažo, kirpyklų ir kt.) kabinetuose, kad būtų išvengta imunodeficitu viruso infekcijos;

3. Iš esmės sustiprinti kovą su narkotikų platinimu, ypač mokyklose – tarp jaunimo.

Lietuvos krikščioniškosios demokratijos partijos
Šiaulių sk. pirm.
V. LAMANAUSKAS
Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Šiaulių sk. pirm. **Č. DIRKĖ**
Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos Šiaulių sk. pirm. **J. MOCIUS**
Lietuvos tautininkų sąjungos Šiaulių sk. pirm.
R. VARAPICKAS

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primename: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d. Užsiprenumeruokite "Tremtinį" ilgesniam laikui! Prenumeratos kaina su pašto paslaugomis:

1 mėn. – 4 Lt, 3 mėn. – 12 Lt, 6 mėn. – 24 Lt. Indeksas – 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys, Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania).

"Tremtinį" siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams – 50 JAV dolerių.

Į užsienį siunčiame ir "Laisvės kovų archyvą" (metinė keturių žurnalų prenumerata – 50 JAV dolerių).

Valiutinės atsiskaitymo sąsk. Nr. 120070611 AB "Vilniaus banko" Kauno "Santakos" filialas. Banko kodas – 260101732.

Nelikite be savo laikraščio!

Dėl kreipimosi į Vyriausybę reikalaujant atšaukti neteisėtus mokesčius

Seimo narys modernusis krikščionis demokratas A. Kašėta piktinasi, kad valdančioji dauguma didindama neapmokestinamą minimumą ir taip atseit palengvindama mažesnes pajamas gaunančiųjų padėtį, lygiagrečiai įveda vis naujus mokesčius taip bandydama kompensuoti biudžeto praradimus mažinant gyventojų pajamų mokesčių.

Vienas iš jų neseniai įvestas – mokesčiai už žemės nuosavybės įregistravimą. Seimo narys A. Kašėta kreipėsi į ministrą pirmininką A. Brazauską prašydamas atšaukti naujai įvestą mokesčių už žemės nuosavybės įregistravimą, juolab kad kelia abejonę jo įvedimo teisinis pagrindas, kadangi Vyriausybės nutarime (2002 04 15 d. Nr. 527 "Dėl žemės reformos vykdymo kaimo vietovėje"), kuriuo remiantis pradėtas imti mokesčiai, nekalbama apie tai, kad patys gyventojai moka už gražintą žemės įregistravimą.

Šis mokesčiai sukėlė gyventojų, atgavusių nuosavybės teisę į žemę po 2002 m. balandžio 20 d., pagrįstą nepasitenkinimą, nes iki minėto mokesčio įsigaliojimo už žemės nuosavybės įregistravimą apskričių administracijos mokėjo iš žemės reformai skirtų lėšų.

Šiuo metu yra daug pagrįstų gyventojų skundų, kad dėl žemės reformą vykdančiųjų institucijų darbuotojų kaltės buvo užvilktas nuosavybės gražinimas (pvz., kai nuosavybės teisės buvo atkurtos ir patvirtintos apskirtyje, tačiau gyventojai nebuvo apie tai informuoti, ir dokumentai užsigulėjo žemėtvarkos tarnybose pusmetį ir daugiau), o dabar gyventojai patys turi sumokėti už nuosavybės įregistravimą.

Įformindami nuosavybės į žemę dokumentus kaip paveldėtojai gyventojai kartais patiria didelius nuostolius. Kai kurių gražintų mažų sklypų vertė mažesnė negu jų nuosavybės įteisinimo išlaidos. Pvz., vienai Varėnos raj. gyventojai mirusio tėvo vardu atkuriant nuosavybę į 12 ha žemės buvo suformuoti sklypai net 19 vietų, kurių dydžiai nuo 0,05 iki 1,3 ha. Vykdamas teisinę registraciją Nekilnojamojo turto registre bei įforminant šią žemę turto paveldėtoja turi gauti po 19 pažymėjimų (tiek perrašant žemę savo vardu, tiek vėl ją įregistruojant – pagal sklypų skaičių). Už kiekvieną pažymėjimą žemės savininkė privalo sumokėti vidutiniškai po 29 Lt. Į šią kainą neįeina mokesčiai notarui už žemės perrašymą jos vardu. Tokių analogiškų pavyzdžių galima pateikti ir daugiau.

Daug gyventojų nusiskundimų ir dėl per didelio namų valdos inventorizacijos bei teisinės registracijos mokesčio. Inventorizuoti ir teisiškai įregistruoti namų valdą su žeme kaime kainuoja iki 600 litų, o dažnas kaimo žmogus neturi jokių santaupų ir gauna tik minimalias pajamas išgyvenimui. Dėl to kaimo vietovėse ir ateityje išliks daugybė neinventorizuotų ir teisiškai neįregistruotų namų valdų ir nekilnojamojo turto. Tai turės didelių neigiamų pasekmių įvedus visuotinį turto deklaravimą bei nekilnojamojo turto mokesčių.

Seimo narys A. Kašėta siūlo Vyriausybei:

1. Atšaukti Nacionalinės žemės tarnybos 2002 04 03 Nr. 1321-02-297 priimtą sprendimą, kad gyventojai patys turi mokėti nuo 2002 04 20 už nuosavybės teise atgautos žemės teisinę registraciją.
2. Palikti galioti anksčiau buvusį sprendimą, kad už nuosavybės teise gražintos žemės-miško teisinę registraciją būtų apmokama iš žemės reformos lėšų, nes gyventojai, kuriems vėluojama gražinti turta, patenka į diskriminuojamųjų skaičių.
3. Patobulinti turto teisinės registracijos ir paveldėjimo įteisinimo dokumentų išdavimo tvarką.
4. Sumažinti įkainius už kaimo vietovėje esančių pastatų techninę inventorizaciją ir namų valdų įteisinimą (įregistravimą) nekilnojamojo turto registre.

Laiko pulsas

Lietuva su Europos Sąjunga yra baigusi derėtis dėl 28 iš 31 derybinio skyriaus ir iki metų pabaigos tikisi uždaryti likusius derybinius skyrius, o 2004 m. tapti pilnateise šios organizacijos nare. Seimo dauguma, spaudžiama žemdirbių organizacijų, įgaliojo Lietuvos derybininkus su Europos Sąjunga atidaryti jau uždarytą laisvo kapitalo judėjimo derybinių skyrių ir išsiderėti iš ES 7-10 metų pereinamąjį laikotarpį dėl žemės pardavimo užsieniečiams. Tikima, kad per 7-10 metų pereinamąjį laikotarpį, Lietuvos ūkininkai apsirūpins reikiama žemės ūkio plotais, o nesant šio laikotarpio mūsų žemę pigiai supirktų turtingesni ES šalių ūkininkai.

Pažvelgus į dirvonuojančius Lietuvos kaimo laukus, pagrįstai kyla klausimas, kas trukdo jau dabar mūsų žemdirbiams įsigyti tos taip trokštamos žemės? Dažnas atsakytų: nėra žemės rinkos, nėra lėšų. Būtent, iš ES ir tikimasi gauti lėšų, reikalingų įsigyti žemės. Tačiau bet koks delsimas ar atsitraukimas nuo jau suderėtų pozicijų tiek Lietuvai, tiek ir kitoms narystės ES siekiančioms šalims gali brangiai kainuoti.

Danija, perėmusi pirmininkavimą ES, teigia, jog "net ir nedidelis plėtros datos nukėlimas gali reikšti viso proceso atidėjimą ilgam, gal net 6 metams". Liuksemburge susirinkę ES užsienio reikalų ministrai perspėjo apie plėtros kalendoriaus pakeitimus tiems, kurie nebus pasirengę baigti derybas iki šių metų pabaigos. ES plėtros komisaras G. Verhagenas teigia, kad Europai iškilos realus populizmo pavojus. Euroskeptikai vis garsiau skleidžia priešingą Europos vienybei idėją, tad "ES plėtrai atsivėręs langas gali užsidaryti". Tai aiškus išspėjimas šalims kandidatėms, nepritariančioms Europos Komisijos (EK) pasiūlytomis kuklesnėmis išmokoms, kurias gautų naujųjų ES narių ūkininkai. EK metų pradžioje pasiūlė būsimojų naujų ES narių ūkininkams skirti tik 25 proc. tos finansinės paramos, kurią gauna dabartiniai organizacijos narių ūkininkai.

Pagal EK planą išmokos naujų narių žemdirbiams kasmet būtų didinamos, kol per 10 metų pasiektų senbuvių ES narių ūkininkų lygį. Išlaidos žemės ūkiui sudaro beveik pusę ES biudžeto. Vokietija, kurios įmokos į ES biudžetą yra didžiausios, pasiekė, kad derybos dėl išmokų kandidačių ūkininkams būtų nukeltos į vėlyvą rudenį, kai jau praktiškai nebeliks laiko ką nors pakeisti. Tai sietina su kanclerio G. Šrioderio partijos dalyvavimu rudenį įvyksiančiuose rinkimuose į parlamentą. Berlynas yra vienas aktyviausių bendros žemės ūkio politikos reformos šalininkų, siekiančių, kad išmokos žemdirbiams būtų daug mažesnės nei iki šiol. Todėl negalima atmesti ir tokio scenarijaus, kad parama žemės ūkiui Europos Sąjungoje palapsniui mažės, siekiant padaryti jį labiau konkurencingą pasaulio rinkose.

Paprastai sakant, ne naujosios narės kasmet gaus vis daugiau pinigų, o bus mažinamos dotacijos senbuvių narių žemės ūkiui, kol abi šios grupės susilygins. Todėl bet koks uždelsimas Lietuvai būtų žalingas, nes tapusi pilnateise ES nare iš jos biudžeto gautų 3 kartus daugiau lėšų nei pati įmokėtų, o tai būtų pati pelningiausia investicija į šalies ūkį. Net Lenkija, ilgą laiką primygtinai reikalavusi savo šalies žemdirbiams didesnių tiesioginių išmokų nuo pat pirmos įstojimo į ES dienos, atsisakė griežtų reikalavimų.

ES vadovai Sevilijoje įvykusiame viršūnių susitikime Lenkiją išpėjo, kad ji neturi galimybių jau šiemet užbaigti derybas dėl narystės ES, jei nepakeis savo požiūrio į finansines narystės sąlygas. Lietuva pradeda aktyviai derėtis su ES dėl didesnių pieno ir cukraus kvotų bei derlingumo rodiklio. Vyriausiojo derybininko P. Auštrevičiaus teigimu, Lietuva derybas su ES dėl žemės ūkio kvotų sieja su tiesioginėmis išmokomis žemdirbiams, kaip galutinio derybinio paketo dalimi. Būtent, kvotos žemės ūkio produkcijai ir lems, ar Lietuvos žemės ūkis turės gerų perspektyvų konkurencinėje kovoje vieningos Europos erdvėje. Jau dabar Lietuvos žemdirbiai pagamina žymiai daugiau pieno produktų, cukraus, išaugina grūdų nei reikia vidaus rinkai. Sėkmingas Lietuvoje gaminamos žemės ūkio produkcijos skverbimasis į Europos Sąjungos šalių, JAV ir kitas rinkas sąlygojamas ne tik aukšta produkcijos kokybe, pigia darbo jėga, bet ir dėl eksportinių kvotų. Patys žemdirbiai sutinka, kad neturint kvotų žemės ūkio produkcijai realizuoti, pati žemė praranda savo realią vertę. Tad ar vertėjo sulaužyti tiek iečių, išlieti tiek aistrų ir gadinti Lietuvos kaip patikimo derybinio partnerio įvaizdį?

Juozas KUNDROTAS

(atkelta iš 1 psl.)

Dritarta nacionalizacijos tvarka reorganizuojantiems projektams

Sausį priimtas įstatymas aiškiai kirtosi su keletu konstitucinių nuostatų, viena jų – nuosavybės teisės neliečiamybe. Deja, kairioji Seimo dauguma, norėdama įsiteikti savo rinkėjams, priėmė šį įstatymą labiausiai papiktindama buvusius politinius kalinius ir tremtinius, kurie sudaro didesnę dalį savininkų, pretendavusių susigrąžinti savo ir tėvų išlikusį nekilnojamąjį turtą. Mąstantiems žmonėms buvo aišku, kad Konstitucinis Teismas šį įstatymą panaikins. Bet KT nutartis neveikia atgaline data. Tad kol jis išnagrinės klausimą, veikiančiu įstatymu spės pasinaudoti nuomininkai ir lengvatinėmis sąlygomis galės privatizuoti savininkų nekilnojamąjį turtą. Beje, lengvatines sąlygas nustato Vyriausybė. Kas tai būtų – dar nežinia.

Todėl ir prireikė liepos 4 d. skubos tvarka priimti minimo įstatymo įgyvendinimo tvarką reorganizuojančius įstatymus – kad Konstitucinis Teismas nespėtų įstatymą paskelbti antikonstituciniu. Nuomininkai kaip tik spėtų pasinaudoti kairiųjų jiems teikiama proga privatizuoti savininkų išlikusį nekilnojamąjį turtą.

Seimo narys P.Jakučionis vieną iš šių įstatymų projektų palygino su išgarsėjusiu šių metų sausio 18 dieną priimtu įstatymo projektu ir nustatė, kad pastarasis iš esmės mažai kuo yra pasikeitęs.

“Tiesa, atsisakyta kai kurių teisinį nihilizmą gilinančių nuostatų, bet savo esme ir šis projektas prieštarauja Konstitucijai. Mat vienos gyventojų grupės – nuomininkų – specifinius interesus jis vadina visuomenės poreikiu. Konstitucinis Teismas tokių teisinių siekių nepagrįstumą jau yra aiškines svarstydamas kitus priimtus įstatymus”, – teigė svarstydamas P.Jakučionis.

Pasak Seimo nario, Vyriausybė neturėjo teikti Seimui šio įstatymo projekto ne-

sulaukusi Konstitucinio Teismo sprendimo. Juk senasis įstatymas Konstituciniam Teismui apskūstas ir tas skundas turėjo būti svarstomas spalį. Seimas taip pat neturėtų šio įstatymo projekto svarstyti skubos tvarka. Deja, jau yra taip nuspręsta.

Teigiama naujajame projekte yra tai, kad iš seno įstatymo projekto buvo išbraukiama dalis dėl turto įkeitimo, taip pat buto pagerinimo ar pertvarkymo išlaidų atskaitymas ir atsiskaitymas su savininku rinkos kaina.

“Tačiau savininkas savivaldybės ar apskrities viršininko sprendimą ir vėl negali apskūsti teismui. Pirmajame variante tokia galimybė buvo. O pagrindinis komitetas “patobulino” ir taip “nutobulino”, kad vėl nebegalima teismui apskūsti”, – piktnosi Seimo narys.

Naujajame projekte išliko nuostata, kad galima iš esmės konfiskuoti savininkui jau grąžintą namą, jeigu jame gyvena nuomininkai. Tokią nuostatą P.Jakučionis pavadino keista. Jis mano, kad nepagrįstai toli į ateitį nukelti atlyginimo už konfiskuojamą turtą terminai. Atlyginimas savininkams ir toliau lieka tik utopine viltimi, o ne realybe.

Kitas klausimas, ką iš to nuomininkams, o ne teisėtiems savininkams laimės valstybė? Gal kairieji mendo Konstituciją tikėdamiesi bet kokiomis priemonėmis sutaupti valstybės lėšas? Atrodo, kad taupymu šį kartą nekvepia. Neoficialiais duomenimis, savininkams reikės išmokėti 0,5 mlrd. litų.

P.Jakučionis projektų svarstydamas teigė, kad valstybės įsipareigojimai piliečiams už išlikusį nekilnojamąjį turtą gali padidėti keletą kartų. Mat sklypai miestų centruose yra labai brangūs. Ir tikrai tokių lėšų kompensavimui iš dangaus nenukris.

“Už valdančios daugumos dovaną nuomininkams privalės mokėti visi mokesčių mokėtojai, tai yra iš valstybės biudžeto. Jei išlikęs turtas bū-

tų grąžinamas natūra, ir tos problemos neliktų. Vyriausybė teikdama šį įstatymo projektą Seimui turėjo pateikti įstatymo įgyvendinimo kainą. Deja, to įstatymo projekto rengėjai nepadarė. Turėjo paskaičiuoti, kiek valstybės biudžetui kainuos šis įstatymas. Ir tai nebuvo padaryta. Iš tikrųjų, kaip sakiau, savininkai tik turės miglotą viltį gauti atlyginimą už nacionalizuotą turtą. Tuo tarpu nuomininkai, pagal šį įstatymą, gali jau netrukus tuos namus, butus privatizuoti, įteisinti juos Nekilnojamojo turto registre ir galės parduoti”, – sakė P.Jakučionis.

Kalbėdamas apie kitą šio paketo projektą, nustatantį kompensacijų už valstybės išperkama nekilnojamą turtą terminus, jis piktnosi nukeliamais atlyginimo savininkui terminais. Senasis įstatymo projektas už dabar nacionalizuojamą turtą buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams numatė kompensuoti iki 2003 rugpjūčio 1 d. Naujas A.Brazausko Vyriausybės projektas kompensacijų išmokėjimą nukėlė net 4 metams. Tad pagal dabar svarstomą naująjį įstatymo projektą, buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams už nuomininkams dovanotą jų nekilnojamąjį turtą valstybė atsilygins tik 2007 metais.

Seimo narys P.Jakučionis teikė keletą pasiūlymų, kad terminai nebūtų taip toli nukeliami, bet jie komitetuose buvo atmesti.

Deja, šių įstatymų projektams po svarstyimo pritarė. Juos numatoma priimti liepos 4 d.

Žmonės protestuos

Tokie teisiškai nemoralūs kairiųjų daugumos siekiai tvirtinti savo politines pozicijas mūsų visų sąskaita skatina vėl protestuoti. Tad nuostabu, kad ketvirtadienį net devynios politinės ir visuomeninės organizacijos, sutelkusios savo jėgas, kvie-

čia savininkus ir kitus Lietuvos piliečius protestuoti. Tarp organizatorių – Namų ir žemės sklypų savininkų sąjunga, Lietuvos Sąjūdis ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

Konservatoriai ragina visą Seimą kreiptis į KT

Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) paragino kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl nuosavybės teisių atkūrimo problemų. Konservatorių partijos Prezidiumas dar kartą pakvietė valdančiąją Seimo koaliciją ir kitas frakcijas *viso Seimo* nutarimu kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisų. Šiuo metu Vyriausybės parengtos pataisos yra skubos tvarka svarstomos Seime.

Konservatorių Prezidiumo nuomone, įvertinus dabar teikiamų ir Seimo daugumos dar sausio mėnesį priimtų įstatymo pataisų atitikimą Konstitucijai, būtų paskubintas teisingas nuosavybės teisių atkūrimo problemos sprendimas.

52 Seimo nariai iš mažumos jau po sausio mėnesį priimtų pataisų, kuriose įtvirtinta nuostata gyvenamųjų namų, kuriuose gyvena nuomininkai, savininkams negrąžinti, o kompensuoti juos išperkant valstybei, kreipėsi į Konstitucinį Teismą. Bet jų prašymas bus svarstomas eilės tvarka ir gerokai užtruks. *Viso Seimo* kreipimasis į Konstitucinį Teismą sustabdo ginčijamo įstatymo veikimą iki teismo sprendimo, o grupės parlamentarų kreipimasis tokios galios neturi.

Konservatorių partijos Prezidiumo nuomone, jei šiuo metu varstomos pataisos bus priimtos ir įsigalios, atsiras galimybė greitai, nesulaukus Konstitucinio Teismo sprendimo, iš savininkų atimti jau grąžintus, teisėtai turimus namus.

TS(LK) atkreipia dėmesį,

kad po sausį priimtų pataisų “Vyriausybė ir premjeras Algirdas Brazauskas buvo dėl akių griežtai pasisakę prieš jas, todėl ypač nemalonūs valdančiosios LSDP veidmainystė ir skubėjimas dar labiau komplikuoti padėtį itin sudėtingoje ir jautrioje nuosavybės teisių į nekilnojamąjį turtą atkūrimo srityje”.

“Siekimas nacionalizuoti nekilnojamąjį turtą, paminant Konstitucijos garantuotą nuosavybės teisę, yra tiesioginis teisinės valstybės ir Lietuvos visuomenės pamatų griovimas”, – rašoma TS(LK) pareiškime. Jame pabrėžiama, kad šios problemos sprendimas turės įtakos visai valstybės raidai. Ypač neteisinga ir nemoralia konservatoriai laiko dabar svarstomų pataisų nuostatą, kuria kompensacijos už nekilnojamąjį turtą būtų būtent pasipriešinimo dalyviams, politiniams kaliniams ir tremtiniams nukeliamos keleriems metams. Anot pareiškimo, kurį pasirašė TS(LK) pirmininkas Vytautas Landsbergis, “dvelkia neapykanta ir panieka tiems, kurie drįso priešintis sovietinei okupacijai bei komunistinių kolaborantų tvarkai ir aukojo savo gyvenimą Tėvynės laisvei”.

Konservatoriai apgailestauja, kad pragaištingai agitacijai ir naudos pagundai pasiduoda sugrąžintų ir grąžintinų namų nuomininkai ir mano, kad toks problemos sprendimo būdas tik dar labiau supainios žmonių santykius daugeliui metų, nes primena sovietinius pasinaudojimus apiplėšiant tremiamą kaimyną.

TS(LK) Prezidiumas kviečia nuomininkus teisingai ir objektyviai vertinti sovietmečio primestą padėtį, nepasiduoti pseudolyderių egoistinei ir melagingai įtakai, iš naujo kiršinančiai žmonių grupes, bei pabrėžia, kad nuomininkų interesai negali būti išspręsti kitų bendrapiliečių sąskaita. “Šių pagrįstų interesų sprendimą turi užtikrinti valstybė, t.y. nedelsiant skirti reikiamas lėšas ir toliau vykdyti realią nuomininkų aprūpinimo butais programą”, – pabrėžiama TS(LK) pareiškime.

Metinės palydėtos pagyromis

Premjeras A.Brazauskas ir Seimo pirmininkas A.Paulauskas girdami save paminėjo nomenklatūrinės koalicijos sudarymo pirmąsias metines. Tačiau ne tik opozicija, bet ir nemaža visuomenės dalis, švelniai tariant, labai abejoja A.Brazausko ir A.Paulausko teiginiais, kad valdančioji dauguma nieko daugiau ir nedaro, o tik gerina žmonių gyvenimą, mažina

bedarbystę. Ne vienas politologas pažymėjo, kad kalbėti apie kažkokią koaliciją net neverta. Valdo vadina mieji socialdemokratai, o A.Paulausko socialliberalai nėra savarankiška partija ir politinė jėga, o tik klusniai kilnoja rankas pagal “vyresniųjų brolių” nurodymą. Dabar prie daugumos jau beveik atvirai prisijungę pabėgimų iš partijos į partiją čem-

pionas buvęs premjeras R.Paksas. Valdžios kuluaruose jau atvirai kalbama, kad R.Paksui už paramą neokomunistams jau pažadėtas aukštas postas. Pradžiai – Seimo vicepirmininko. O vėliau bus matyti. Tuo stebėtis nevertėtų. Juk lakūnas ir “baileris” R.Paksas padarė pakankamai daug “gerų darbų” destabilizuojant padėtį Lietuvoje.

Dėmesio

Priimami vardiniai akmenys iš norinčiųjų įamžinti tremtinių, politinių kalinių, Laisvės kovų dalyvių atminimą Klaipėdos memoriale prie Tautos kančios paminklo S.Daukanto gatvėje.

Išsamesnę informaciją suteiksime LPKTS Klaipėdos sk. būstinėje, Liepų g. 3. Tel. (8-46) 493476 arba 410470. Kreiptis pirmadieniais, antadieniais ir ketvirtadieniais nuo 14 iki 17 val.

LPKTS Klaipėdos sk. taryba

Žuvusiųjų atminimas įpareigoja laimėti Prahoje

(atkelta iš 1 psl.)

Konstitucinės valdžios okupuotoje Lietuvoje atstovas Tauro apygardos vadas Mykolas-Jonas reagavo nedelsdamas ir išleido įsakymą Siaubo būriui: „Netikėtai išpuoliais prieš NKVD, sribus trukdyti lietuvių trėmimui (...), sprogdinti geležinkelius, geležinkelių ir plentų tiltus“. Siaubas buvo pirmasis jaunimo būrio vadas. Vėliau jį pakeitė Jonas Valaitis-Žaibas.

Vytenio būrio diversinė grupė. Jonas Valaitis-Žaibas ir 1-ojo skyriaus vadas Jurgis Bekampis-Šalmas su keliais kitais kovotojais vasario 19-osios naktį apie 2 val. susprogdino geležinkelio tiltą ruože Marijampolė – Vinčai. Šio trėmimo metu tai buvo vienintelis tokio pobūdžio kovos aktas stabdant okupanto ir kolaborantų vykdomas genocido akcijas. Trėmėjai savo veiksmų nenutraukė. Atnaujinius eismą ėmėsi papildomų priemonių – prieš tremtinių ešeloną buvo stumiama tuščia platforma, o gale traukinio – kulkosvaizdžiais ginkluotas enkavėdistų būrys.

MVD karo tribunolo nuosprendyje – lakoniška frazė: „Bekampis susprogdino geležinkelio tiltą, dėl kò buvo sustabdytas traukinių eismas“. J. Valaitis neminimas. Čekistai jį buvo paleidę su užduotimi nustatyti apygardos štabo slaptavietę, tačiau Žaibas ryžtingai nutraukė ryšius su priešo tarnybomis. Teismo dieną jis buvo Vytauto rinktinės partizanas. Kruvinasis MVD teisėjas papulkininkis Chaliavin neišdrįso parašyti tiesos, kad „buvo sustabdytas ešelonas su tremiamais lietuviams“. Jis 1946 m. lapkričio 29 d. ne valstybine, bet, kaip ir pridėta tikram okupantui, gulago kalba ir remdamasis okupanto baudžiamuoju kodeksu paskelbė keturiems vyteniečiams mirties nuosprendį pagal žinomą visoje Bločio imperijoje ir visame civilizuotame pasaulyje 58 straipsnį – „tėvynės“ išdavimas.“ Tai buvo dar vienas itin įžūlus ir labai pavojingas melas. Pasmerktieji Lietuvos kariai savanoriai niekada nebuvo išdavę savo Tėvynės. Okupanto baudėjai tuojau po nuosprendžio paskelbimo surakino mirtininkų rankas ir išvežė juos atgal į kalėjimą.

1947 m. vasario 4 d. „visiškai slapto“ raštu SSRS aukščiausiojo teismo karinės kolegijos pirmininkas gen. plk. V. Ulrich pareikalavo „nustatyti, kur gyvena tėvynės išdavikų šeimos, ir jas represuoti“, taip pat „nedelsiant įvykdyti nuosprendį.“

1947 m. kovo 26-osios naktį Vilniaus MGB kalėjime (dabar Gedimino 40) čekistas, mažaraštis, al-

koholikas, Lenino ordininkas, profesionalas budelis Vasilij Dolgiriovs su pagalbininkais atliko jam jau seniai įprastą juodą ir kruviną darbą. Keturi ištikimi Tėvynės sūnūs buvo nužudyti, pridengus artėjančią egzekuciją pasakė apie nuosprendžio peržiūrėjimą. Šaudoma buvo pagal instrukciją – iš pistoleto į pakaušį – aukai žengiant į mirties kamerą.

Meluota „išvaduojant“, meluota teisiant, meluota ir čia. Visa komunizmo sistema buvo paremta smurtu ir melu, tai sudarė pseudomokslinės „klasių kovos“ teorijos pamatą. Vilniaus tribunolas savo 2000 m. nuosprendyje konstatavo, kad „marksistinė klasių kovos teorija neišvengiamai baigėsi visuotinio gyventojų genocido praktika, pareikalavusia milijonų žmonių gyvybių.“ Ši piktadarystė įvyko lygiai prieš 55 metus. Ji nebuvo išimtis. Vykstant ginkluotojo pasipriešinimo kovoms kasdien žūdavo kovotojai, kasdien enkavėdistai šūkaudavo kaimus, kasdien buvo tardomi, kankinami, teisiami, tremiami ir žudomi Lietuvos žmonės. Bet šios kraupios ir slogios kasdienybės faktų negalima nei pamiršti, nei nutylėti, nei jų sumenkinti, nors nūdienos „laisvoji“ žiniasklaida vis dažniau atvirai liaupsina kolaboravimą ir sovietmečio kreivų veidrodžių tendencingai parenkamas aktualijas.

Negalima nutylėti tikriausiai atsitiktinio, prieštaringas asociacijos sukeliančio fakto. Įžymusis karo lėktuvų konstruktorius ir Lietuvos karo aviacijos vadas generolas Antanas Gustaitis gimė 1898 m. kovo 26 d. Be abejo, tai šviesi Lietuvos data Lietuvos karo istorijoje. Generolo brolio Sergijaus sūnus Algimantas gimė 30 metų vėliau – kovo 30 d. ir augo toje pačioje Obelinės kaimo sodyboje kaip ir generolas. Generolą bolševikai sušaudė 1941 m. Maskvoje. Laisvės kovotojas grandinis Algimantas Gustaitis-Kimas buvo sušaudytas per įžymiojo dėdės 104-ąjį gimtadienį. Generolą ir grandinį jungė ne tik artimos giminystės ryšiai. Laisvos Tėvynės vizija ir karinė priesaika juodu siejo stipriau už bet kokius kitus saitus.

Tuskulėnų parko 30 duobėje buvo rasta 11 skeletų. Dešimt iš jų – nužudytieji tą pačią kovo 26-osios naktį NKGB (vėliau MGB) kalėjime Vilniuje (dabar Gedimino 40). Septyni skeletai identifikuoti, tarp jų ir keturių vyteniečių. Vienuoliktąjį kaukolė su skrodimo pėdsakais. Kieno ji? Gal vėliau kada rasis atsakymas?

Narsų ir ryžtingą skyriaus vadą puskarininkį Jurgį Bekampį-Šalmą žudiko kulka kliudė pakaušyje, iš-

ėjo kaktos vidury. Griūdamas apsisuko ir nuvirto ant nugaros. Budelis, o veikia jo pagalbininkas keturbriauniu durtuvu smogė kontrolinį dūrį. Pataikė į kairiąją akį. Kontrolinis šūvis, dūris, kirtis, smūgis buvo privalomas čekistinės egzekucijos elementas. Nė vienas pasmerktasis neturėjo likti gyvas.

Algimantui Gustaičiui skirta kulka „išėjo per dešinę kaktos pusę (...). Skliauto užpakalinėje dalyje yra du išpaustiniai lūžiai, padaryti suduodant smūgius briauna“, – rašoma teisės medicinos ekspertizės akte. Ekzekutoriai smaginosi ir kirvapente.

Vincas Baronas-Vyšnelis po šūvio nuvirto ant dešinio šono. „Duskyliniai lūžimai kairiame momenkaulyje, padaryti kietam aštriabriauniui įrankiui, turinčiam ribotą paviršių, panyrant į kaukolės ertmę“, – sakynys iš akto. Šį kartą buvo smogta aukai kirviu.

3-iojo skyriaus vadas puskarininkis Alfonsas Žukauskas-Lizdeika parkrito ant cementinių grindų kairiuoju šonu. „Yra ir nešautinis kaukolės sužalojimas – dešiniojo momenkaulio skylinis lūžimas, padarytas pleištinųjų savybių įrankiu, kuris kontaktavo pailga neaštria briauna“, – rašo teisės medicinos ekspertai. Čekistai darbovosi ir laužtuvu – vienu smūgiu pralaužė kaukolę.

Peršasi išvada, kad ekzekutoriai žudydami jautė savotišką sportinį azartą ar pataloginį pasitenkinimą aukų kančiomis. Kiekvienu atveju – vis kitoks kontrolinio smūgio įrankis...

Įveikus daugybę biurokratinių kliūčių, keturių Vytenio būrio kovotojų palaikai 2001 m. rugpjūčio 17 d. buvo palaidoti Marijampolės Tauro apygardos partizanų kapinėse.

Lietuvos kančių ir laisvės kovų istorija yra tokia kokia yra, tačiau būtų iš principo neteisinga baigti šį rašinį egzekucijos ar laidotuvių epizodu.

Visų 25 tūkstančių žuvusių laisvės kovotojų, pusės milijono tremtinių ir daugybės mirusių tremtyje ar kalėjimuose auka nebuvo beprasme. Tėvynė atgimė, nes nebuvo mirusi Nepriklausomybės idėja, kurią puoselėjo laisvės kovotojai ir sąmoningi šalies piliečiai. Šiandien Lietuva finišo tiesiojoje. Nepaprastai svarbu sėkmingai finišuoti lapkričio mėnesį Prahoje. Tai būtų pats tikrasis ir geriausias visų žuvusiųjų ir visų aukų, sudėtų dėl Tėvynės laisvės, teismo patvirtinimas. Laimėtų visi – ir tie, kurie visada puoselėjo Lietuvos atgimimo viltį, ir tie, kurie abejojo, ir tie, kurie jau buvo patikėję, kad „Leninas atėjo visiems laikams“, ir tie, dar ir dabar neapsisprendusieji, dar svyruojantieji. Minėdami vyteniečių žūties 55-ąsias metines ir kitas sukaktis nepamirškime svarbiausio tikslo.

**Edmundas
SIMANAITIS**

Dėl Rusijos naudojimosi Lietuvos erdve

Birželio 19 d. radijo stotis „Svoboda“ laidoje „Kaliningradietiškos aistros“ pranešė, kad „Rusija už teisę skristi per Lietuvos teritoriją Lietuvai yra skolinga 600 mln. JAV dolerių ir neskuba jų gražinti spausdama, kad būtų nustatytos rusams naudingos tranzito į Kaliningradą taisyklės“.

Ponas Ministrė Pirmininke, prašome Jūsų patvirtinti ar paneigti šiuos „Svobodos“ komentatoriaus teiginius:

1. Už naudojimąsi oro erdve Rusija skolinga Lietuvai 600 mln. JAV dolerių. Jei ne tiek, tai kokia yra ši Rusijos skola Lietuvai?

2. Rusija šią skolą naudoja kaip spaudimą Lietuvai norėdama išsireikalauti palankesnių tranzito į Kaliningradą taisyklių.

Seimo nariai:

**A. Stasiškis, A. Vazbys,
E. Vareikis, R. Vaštakas,
V. Stankevičius, V. Rinkevičius,
J. Salamakinis, I. Degutienė,
G. Steponavičius, K. Rimšelis**

Sukilėlių karių prisiminimui

1941 m. sukilimo įvykiai dar nėra gerai ištyrinėti, aprašyti. Mažai žinomos sukilėlių karių kautynės su besitraukiančiais priešų daliniais. Daug neaiškumų ir dėl pačių žuvusių karių pavardžių, palaidojimo vietų.

Žemiau spausdinami Varėnos karinėje stovykloje ir apylinkėse žuvusių karių sąrašai, kuriuose gali būti netikslumų, klaidų.

Sukilėliai kariai ir partizanai, palaidoti Valkininkų kapinėse: Stasys Andriuškevičius, eiliniai: Sergiejus Daraškevičius, Pranas Eirošius, Fioktistas Ivanauskas, gr. Bronius Jogminas, eil.: Bronius Jakutis, Bronius Jankauskas, Jurgis Kazlauskas, eil.: Jonas Kiburys, Bronius Kiškūnas, Alfonsas Misevičius, vršl. Jonas Sinkevičius, eil.: Jurgis Širmenis, Jonas Šlionskis, vršl. Juozas Švilpa, j.psk. Antanas Valionis. Jonas Dzenkevičius (palaidotas Trakų m. kapinėse).

Sukilėliai kariai, palaidoti (buvusiose) Alytaus karių kapinėse: Eiliniai: Kazys Alionis, Juozas Andriuškevičius, j.psk. Saliamonas Bacevičius, eil.: Antanas Baltrušaitis, Petras Birgiolas, Būtautis, psk. Julius Čapskis, eil.: Juozas Dailida, Petras Dapkus, Jonas Ilius, ltn. Julius Jankauskas, eil.: Jonušas, Vincas Jasiulis, vršl. Juozas Jonuška, eil. Jonas Juozaitis, j.ltn. Juozas Kalpokas, eil.: Vincas Kanapinskas, Norbertas Keliuotis, Mykolas Krešenka, Juozas Kuras, Andrius Pašakarnis, Jonas Račius (Raučius?), Šablinskas, ltn. Petras Skurauskas, eil.: Antanas Sniečkus, Petras Valiūnas, Vaclovas Zinevičius, j.psk. Aleksas Židžiūnas. Adomas Furmanavičius (palaidotas Stakliškėse).

Prašome pastebėjusius netikslumų, klaidų, žinančius papildomų, biografinių duomenų rašyti adresu: V. Striužui, Žilvičių 14a-24, Švenčionėliai. Tel. (8 217) 31588.

Tikimės šiuos žuvusius laisvės kovos karių pagerbti ir memorialiniais paminklais.

Norėtume deramai įamžinti šių žuvusių laisvės kovos karių atminimą.

Istorikas Valdas STRIUŽAS

Dvigubos skaudžios metinės

Birželio 14-ąją gamta po užsitęsusių karščių pravirko. Rytas pranašavo vėjuotą ir lietingą dieną. Šilų miške, prie atstatytos partizanų žeminės, buvo numatyta paminėti Gedulo ir vilties dieną – 51-ąsias skaudžias metines, taip pat – šešių partizanų žūties 50-metį. Partizanai, agentui išdavus žeminę, žuvo 1952 m. vasario 18 dieną. Šiomet tą dieną pasiekti partizanų žeminę neleido oro sąlygos. Žeminė buvo apsemta, kelias neišbrendamas. Birželio 14-ąją taip pat atrodė, kad

alus, kovoti ir žūti už tėvynę. Tą įrodė ir Sausio 13-osios aukos.

Prasidėjo minėjimas. Sugiedojom himną, žuvusius rezistencijoje, tremty bei kalėjimuose pagerbėm tylos minute. A.Gedvilienė papasakojo apie 1941-ųjų tremtį, apie garbius Šilalės krašto žmones – išvežtus ir nebegrižusius. Pasakojimą lydėjo dainos, tremtinių posmai. K.Palekas papasakojo apie 1952 m. vasario 18-ąją. Tą dieną enkavėdistai ir sribai apsupo žeminę. Daliai joje

Minėjimas Šilų miške

oras ir ši kartą sutrukdys.

10 val. savivaldybės mašina į Šilų žeminę išvyko krašto apsaugos vyrai. Žmonės rinkosi prie kultūros rūmų. Iš čia autobusu išvyko jaunieji šauliai, kultūros skyriaus darbuotojai – dainininkai, vadovaujami paminklotvarkininkės A.Gedvilienės.

Lietui lyjant pasiekėme mišką. Kelias sunkiai pravažiuojamas. Teko net pėstute pabėgėti. Atvažiavę radome laukiančias tautiniais rūbais pasipuošusias Žadeikių pagrindinės mokyklos mergaites, žuvusių partizanų artimuosius ir nenuilstantį Kazį Paleką. Jis nuoširdžiai parėmė LPKTS Šilalės skyriaus tarybos iniciatyvą prie žeminės miške surengti minėjimą ir visokeriopai talkino. Jo dėka kryžius buvo papuoštas gėlėmis, degė žvakės.

Jaunimas sugužėjo į žeminę. Pasakojimas juos nukėlė į praeitį. Tie, kurie čia žuvo, buvo tokie pat jauni, kaip ir apsilankiusieji tą dieną. Jauni visada pasiruošę ginti ide-

buvusių partizanų pasisekė prasiveržti, o šeši žuvo. Minint žuvusiuosius: Vasarį, Juodakę, Šalį, Arimantą, Aidą ir Laimutį, tautiniais rūbais pasipuošusios mergaitės kilo iš žeminės su rankoje degančia žvakute minimam didvyriui. Nusirito skruostais ašara partizano Arimanto seseriai Žąsytienei, žuvusiųjų bendrakeleivei S.Lapinskienei-Snieguolei. Nulenkę galvas žuvusiųjų atminimui ir visi čia susirinkusieji.

LPKTS Šilalės skyriaus taryba nuoširdžiai dėkoja K.Palekui už pagalbą rengiant partizanų žūties 50 metų paminėjimą, A.Gedvilienei – už Gedulo ir vilties dienos išpūdingą minėjimą, mokytojiui J.Linkevičiui – už nuoširdų dalyvavimą su jaunaisiais šauliais, Krašto apsaugos vaikinams, žuvusių partizanų artimiesiems, visiems, kurie nepabūgę nepalankių oro sąlygų aplankė mums visiems brangią istorinę vietą.

LPKTS Šilalės sk. taryba

Gegužės 18 d., Lietuvos kariuomenės ir partizanų pagerbimo dienos išvakarėse, Varniuose (Telšių raj.) krikščioniškai po pusšimčio metų palaidoti Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinės dviejų laisvės kovotojų palaikai. Pašventintas metalinis paminklinis kryžius su užrašu: "Amžina ramybė žuvusiems ir nukankintiems kovoje už Lietuvos Nepriklausomybę, 1944-1955".

Šv.Aleksandro bažnyčioje mons. Alfonsas Svarinskas aukojo šv. Mišias ir pasakė patriotišką pamokslą. Iškilinėse dalyvavo ir Telšių vyskupas Antanas Vaičius.

Urna su žuvusiųjų palaikais, lydima garbingos procesijos, į kapavietę prie buvusio NKVD pastato nešė Lie-

Urna su kovotojų palaikais, lydint garbingai procesijai, nešama Telšių apskr. Žemaitijos 8-osios rinktinės vado Jono Žvirblio

Palaidoti krikščioniškai

tuvos šaulių sąjungos Telšių apskr. Žemaitijos 8-osios rinktinės vadas Jonas Žvirblis. Urna palaidota po pašventintu kryžium. Toje pačioje teritorijoje dar liko ne viena dešimtis nerastų palaikų, laukiančių krikščioniško palaidojimo.

Į laidojimo iškilmes atvyko buvusieji Šatrijos rinktinės partizanai, ryšininkai ir keli garbingi svečiai. Tačiau daugelis gyvenimo metų išvargintųjų dėl blogos sveikatos negalėjo dalyvauti. Žvelgdamas į palaikus ne vienas kovotojas susimąstė: jeigu ne likimas, galėjo būti toje vietoje

ir mano palaikai...

Prisimename, kaip kovotojų kūnai buvo niekinami okupantų ir mūsų tautiečių kolaborantų, tačiau jų dvaisios niekas nesugebėjo išniekinti. Jie tikėjo, kad jų kova ne beprasmė, ir už savo idealus aukojo jaunystes. Gal jų sielos mato, kad jų išsvajotoje laisvoje Lietuvoje ir ne viskas gerai, tačiau svarbiausia – Lietuva laisva!

Tebūna lengva jiems tėviškės žemelė!

Irena MONTVYDAITĖ-GIEDRAITIENĖ

Alfonso BERESNEVIČIAUS nuotraukos

Kapavietė prie nykstančio buvusio NKVD pastato

Čeremchovas taip toli nuo mūsų - ir jau seniai be mūsų

Buvo tokia sena svajonė – susitikti su vaikystės bei jaunystės, prabėgusios Čeremchovo mieste, šachtoje 5-bis, draugais. Pradėjome susirašinėti, pasiskambindavome. Iš pradžių mūsų buvo nedaug: aš – Palmyra Valiūnaitė, Agutė Paškevičiūtė-Stukienė ir Petras Kau-

pas. Sutarėme susitikti mano tėviškėje, prie Tatulos krantų, Pabiržės apskrityje, Juodeišių kaime. Iš šio krašto buvome ištremti 1948 metų gegužės 22 dieną ir dauguma mūsų likimo draugų gyvena apie Biržus.

Susitikome gegužės 25 dieną. Susirinko apie 30 žmo-

nių. Kai kurie buvom nesimatę net 50 metų. Koks graudus ir kartu džiugus susitikimas! Labai skaudu, kad mūsų gretos mažėja: nespėjo į susitikimą atvykti a.a. Paulė Kaupienė, o taip norėjo...

Pasimeldėm už negrižusius ir jau išėjusius į Amžinybę. Prisiminimais gražiai pasidalijo Agutė. Sofija Bužerienė eiliuotai palinkėjo mums visiems stiprybės ir sveikatos. Eilėraščių paskaitė Juozefa Bagdonaitė ir Antanas Valiūnas. Vidutė papasakojo, kaip ji verkė iki Maskvos. Visi prisiminėm sunkius laikus Sibire ir Lietuvoje. Vėliau nuvažiavome prie paminklo partizanams ant Tatulos kranto, mintyse padėkojom, kad jie nepasidavė okupantams.

Norėčiau, kad ir kitamet visi, taip pat ir tie, kurių šiemet nebuvo, susitiktume pas mane, Juodeišių kaime.

Palmutė VALIŪNAITĖ

Sibiro "jaunimas" Valiūnų sodyboje, Juodeišių kaime

Justinas ADOMAITIS

Visi norėjo gyventi

Sukanka 500 metų, kai įkurtas Balbieriškis (Prienu raj.). Miestelis prie Peršėkės ir Nemuno atsirado kaip sielininkų gyvenvietė, 1520 metais jau turėjo Magdeburgo teises. Per tuos 500 metų Balbieriškis patyrė daug istorinių pervartų, karų, okupacijų. Giliausiai įsibrėžė atminčių skaudūs XX amžiaus praradimai.

Skaitytojams pateikiame keletą pasakojimų iš Balbieriškio istorijos.

Okupacija

Vokiečių okupacija 1941 m. birželio 22 dieną daugelį Balbieriškio valsčiaus ūkininkų ir miestelio inteligentų išgelbėjo nuo tremties į Sibirą. Pirmosiomis naujosios okupacijos dienomis užėmė valsčiaus savivaldybę ir nuginklavo sovietų aktyvistus balbieriškiai rado išvežtinių žmonių sąrašus, taip pat nemažai nesusėjęs pasidalyti į Sibirą ištremtųjų turto. Vokiečių žandarų surinkti Balbieriškio komunisteliai ir jų talkininkai (apie trys dešimtys vyrų) buvo saugomi areštinėje šalia mokyklos gal dvi savaites, o įvykiams nurimus paleisti namo. Valsčiaus viršaičiu paskirtas Pranas Petrulionis, policijos viršininku – Kazys Degutis. Savivaldybėje raštininkėmis dirbo jaunos merginos – Onutė Valukonytė, Anelė Jaškevičiūtė, Anelė Mačiulytė, Anelė Brudnytė ir kt. Priešais savivaldybę mediniame name gyveno vokiečių karininkai. Jie nurodinėjo lietuvių administracijai kaip tvarkytis, kokius mokesčius (pyliavą) surinkti iš gyventojų ir pan.

Didžiausią grėsmę karo metais jautė valsčiaus vyrai – ypač po 1942 m. vokiečių nesėkmių Rytų fronte. Sužinojęs apie būsimas gaudynes, policijos viršininkas K. Degutis išpėdavo patikimus žmones, šie pranešdavo šaukiamojo amžiaus vyrams. Vieni slėpdavosi Balbieriškio rėje, kiti persikeldavo per Nemuną į Puzonių miškus. Ten buvo kito valsčiaus teritorija.

Karo metais nuo vokiečių ir nuo lietuvių slapstėsi buvę sovietų aktyvistai – Stasys Naujalis, Juozas Balkevičius ir kiti.

Nuo vokiečių kariuomenės mūsų vyrai gelbėdavosi ūkio darbais, sielių plukdymu arba gavę "naują" gimimo liudijimą. Kaip prisimena tuometis Balbieriškio girininkas Antanas Gelumauskas, dabar gyvenantis Aukštadvaryje, sielių plukdymas vokiečiams buvo karo tarnybos

atitikmuo. Girininkas turėjo teisę išrašyti jauniems vyrams sielininkų darbo pažymėjimus. Vokiečiai tokiais dokumentais tikėjo. Okupantai atlaidžiai vertino ir ūkininkus. Jei pyliavų daug pristatė – sūnaus neims į karo tarnybą. Deja, kelis balbieriškiesius vokiečiai suėmė ir į reicho darbo tarnybą išvežė

Justino Adomaičio nuotr. ir džiaugsmo, ir skausmo liudininkas senelis Nemunas...

Antaną Laukaitį, Joną Blažuką, Praną Laukaitį ir Simoną Vaitkevičių.

Karo metais baimė ir nežinia slėgė jaunus vyrus. Vis dažniau po talkos ir šokių jaunimas leisdavo per rankas naminės degtinės stiklėlių – užsimiršdavo nerimo kirminas.

Frontul pasitraukus

Frontui nuslinkus į Vakarus, nuo 1944 m. ankstyvo rudens prasidėjo naujojo okupanto organizuojamos vyrų gaudynės į sovietų ka-

riuomenę. Pasikeitus civilinei Balbieriškio valdžiai, karo laikų valsčiaus antspaudas, kai kurių dokumentų blankai atsidūrė girininkijoje pas A. Gelumauską. Deja, jo išduoti gimimo liudijimai nedaugeliui vyrų padėjo. Sovietų kareiviai naktimis "šukuodavo" miestelėnų ir kaimiečių namus. Ypač stropiai buvo apieškomos kamaros ir šėpos, kur laikomi lašiniai. O jei rasdavo naminės – to namo vyrus "atleisdavo" nuo karo tarnybos. Tai nakčiai. Keletą pokario mėnesių Balbieriškio jaunimas (šaukiamojo amžiaus) slapstėsi kitapus Nemuno – Puzonių, Sionių, Trakelių kaimuose. Dirbo pas ūkininkus už maitinimą ir nakvynę. Tačiau rūpėjo ir namai. Vyrai galvojo, kad šauktinių gaudymas užtruks savaitę, dvi, gal mėnesį. Jie klydo.

Balbieriškį 1944 m. vėly rudenį sukrėtė šurpi žmogždystė. Stasys Traidaras su motina gyveno į Sibirą 1941 m. išvežtų ūkininkų Marčiukaičių namuose. Kaip ir daugelis miestelio vyrų, jis slėpėsi nuo kariuomenės. Sovietų baudėjai, matyt, turėjo žinių ir ėmė kankinti senąją Traidarienę reikalaujanti išduoti, kur sūnus. Į erdvų sodybos kiemą ginkluoti kareiviai varė suimtus miestelio vyrus. Jų patikinta, kad sūnui nieko neatsitiks, Traidarienė pašaukė sūnų.

(B.d.)

LGGRT centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistento vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Vaclovas Adamonis (po mirties), partizanas, Ukmergės apskr. Žemaitkiemio valsč. Plieno būrys 1944-1946 m.

Vladas Aleksiejus (po mirties), partizanas, Rokiškio apskr. ir valsč. 1944-1946 m.

Vladas Amšiejus, partizanas, Alytaus apskr. Merkinės valsč. Šarūno būrys 1944-1945 m.

Bronislava Andrijauskienė-Petrauskaitė, ryšininkė, Kretingos apskr. Mosėdžio valsč. Šleiderio būrys 1945-1947 m.

Valerija Ažekauskaitė, rėmėja, Mažeikių apskr. Tirkšlių valsč. 1949-1950 m.

Antanas Balčaitis (po mirties), partizanas, Raseinių apskr. Girkalnio valsč. 1944-1945 m.

Klemensas Baranauskas, partizanas, Utenos apskr. Molėtų valsč. Antano Krinicko-Romelio būrys 1944-1945 m.

Jonas Baronas (po mirties), pasipr. akcijų dalyvis, Rokiškio apskr. Juodupės valsč. 1944-1945 m.

Irena Belickienė-Runaitė, ryšininkė, Šakių apskr. Plokščių valsč. 1944-1945 m.

Aldona Beralienė-Juzėnaitė, ryšininkė, Panevėžio apskr. Troškūnų valsč. 1944-1948 m.

Antanas Bražėnas (po mirties), partizanas, Utenos apskr. ir valsč. 1944-1945 m.

Vincas Bridžius (po mirties), partizanas, Marijampolės apskr. Sasnavos valsč. Geležinio Vilko rinkt. 1945-1947 m.

Petras Čarna, ryšininkas, Panevėžio apskr. Rozalimo valsč. 1944-1947 m.

Jonas Čyvas, sukilimo dalyvis, Panevėžys 1941 06 22-28

Jurgis Dirgėla (po mirties), partizanas, Klaipėdos apskr. Veiviržių valsč. 1949-1951 m.

Juozapas Gečas (po mirties), ryšininkas, Tauragės apskr. Batakų valsč. 1944-1945 m.

Antanas Gedaminskas (po mirties), partizanas, Šiaulių apskr. Kruopių valsč. 1944-1945 m.

Kazimieras Gerulis (po mirties), partizanas, Tauragės apskr. ir valsč. Bagdono būrys 1944-1946 m.

Kostas Grakulskis, ryšininkas, Kelmės apskr. ir valsč. 1946-1950 m.

Vytas Antanas Grybauskas (po mirties), partizanas, Prienu apskr. Pakuonio valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. Vilko būrys 1948-1949 m.

Juozas Gudaitis, ryšininkas, Marijampolės apskr. Veiverių valsč. 1944-1953 m.

Janina Januševičienė-Tribulaitė, ryšininkė, Panevėžio apskr. Rozalimo valsč. Žalioji rinktinė, Klevo, Virpštos būriai 1945-1953 m.

Pranas Jaromskas (po mirties), partizanas, Kaišiadorių apskr. ir valsč. Didžiosios Kovos apyg. 1944-1948 m.

Adelė Jokubaitienė-Ramanauskaitė, ryšininkė, Zarasų apskr. Imbrado valsč. 1960-1964 m.

Bronislovas Kacevičius (po mirties), partizanas, Ukmergės apskr. Kavarsko valsč. 1945-1946 m.

Domas Kaveckas, ryšininkas, Telšių apskr. Plungės valsč. 1944-1965 m.

Edmundas Kmita (po mirties), partizanas, Kelmės apskr. ir valsč. Kęstučio apyg. 1945-1961 m.

Antanas Kundrotas (po mirties), partizanas, Tauragės apskr. Šilalės valsč. Kęstučio apyg. Butageidžio rinkt. Žalgirio būrys 1949-1950 m.

Pranas Kupčinskas (po mirties), pasipr. struktūros narys, Kauno apskr. Pakuonio valsč. 1944 07 – 1944 09

Bronius Kviklys, partizanas, Anykščių apskr. ir valsč. 1944-1945 m.

Marijona Lagunavičienė-Vadvilavičiūtė, ryšininkė, Kaišiadorių apskr. Kruonio valsč. Varpo būrys 1947-1949

(B.d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. 31 41 57.

Toks ramus kraštelis, kur Nevėžis teka...

Prieš mėnesį Anykščių rajone, Traupio seniūnijoje, buvo pašventintas kryžių kompleksas Juodgirio miške žuvusiems partizanams, o birželio 22 d. žmonės iš Traupio, Kavarsko apylinkių susirinko į žūties vietą, Sudeikių kaimelį, pagerbti dar trijų partizanų atminimo.

Nenuilstančių entuziastų, kaip Jonas Kadžionis, pasitangomis kryžiais įamžinta svarbi vieta. Gyvų genocido liudininkų gretos retėja, o jaunoji karta nenoriai įsitraukia į krašto tyrinėjimą, mažai žino apie savo giminės istoriją. Tačiau reikia tikėtis, kad bus įamžinta dar ne viena partizanų krauju ap-

šlakstyta vieta.

Traupiečiai kiek pavėluotai atsigręžė į netolimą savo istoriją. Tačiau Traupio žemė nebuvo rami pokario salelė ar tvirta kolaborantų citadelė. Čia veikė nemažai Vyties apygardos partizanų būrių, o vadų: A.Žilio, A.Blauzdžio, J.Daugelio, A.Jagėlos, J.Miškinio, A.Velainio, S.Riaubos ir kitų, vardai gyvi traupiečių atmintyje. Traupio apylinkėje kovėsi per 350 partizanų.

Po šv. Mišių Kavarsko bažnyčioje mašinų vilkstinė pajudėjo į Sudeikius. Čia prie kryžių susirinko žmonės pagerbti žuvusių partizanų Nikodemo Tolūšio-Viesulo (1924-1947), Anelės Juzukėnienės-

Liūtės, Liūtienės (1915-1950), būrio vado Antano Juzukėno-Liūto (1913-1947) atminimo. Kryžius pašventino Kavarsko bažnyčios klebonas A.Keina. Kalbėjo L.Simutis, J.Cibienė, J.Kadžionis, A.Simanonis ir kt.

Išskirtinė renginio dalyvė buvo partizanų Anelės ir Antano Juzukėnų duktė našlaitė Nijolė Juzukėnaitė-Vanagienė.

Juzukėnų šeimos šviesiam atminimui Kavarsko ūkininkų bendrijos vokalinis ansamblis paskyrė nežinomo autoriaus dainą.

Jonas LUKŠĖ

Autoriaus nuotr. paminklo šventinimo iškilmės

Skelbimai

Liepos 13 d. kviečiame į susitikimą Šiauliuose visus atšiaurioje Alzamajaus rajono gyvenvietėje vargusius ir tremties našta nešusius likimo brolius ir seseris.

12 val. šv. Mišios Šv. Petro ir Povilo katedroje,

14 val. "Margių" kolektyvinio sodo svetainėje pabendrausime, pasikalbėsime.

MDI (Kellionės) kviečia į keliones:

Liepos 6 d. 8 val. "Tėvas Stanislovas ir Č.Milošas". Kėdainiai, Dotnuvos vienuolynas, K.Svirskio kryžiai, Paberžė ir kt. įžymybės. Kaina 32 Lt.

Liepos 7 d. 9 val. "Kauno apylinkių "rojaus kampeiliai". Susitikimas su medelyno savininkais. Žemaūgių augalų sodo apžvalga. Kaina 11 Lt.

Liepos 13 d. 9 val. "Per Suvalkus į Žemaitiją". Kačerginės, Zapyškio įžymybės. Partizanų žeminės. Kraštotyros ir paukščių, žvėrių iškamšų muziejai. "Vėrygynės" sodyba. Dubysos draustinis. Šv. Jono šaltinė-

lis. Kaina 19 Lt.

Liepos 14 d. 10 val. "Poilsis Kauno marių regioniniame parke". Plauksime laivu. Atrakcionai, viktorinos, žaidimai, pirmas alaus bokalas ir sulčių stiklinė – nemokamai. Kaina 19 Lt.

Liepos 27-28 d. 6 val. "Mažoji Lietuva – Kaliningrado sritis". Ekskursija po Karaliaučių – miestą-tvirtyvę. Pasaulio vandenyno muziejus laive. Senieji Baltijos jūros kurortai. Kaina 139 Lt.

Vaikams - nuolaidos! Keleiviams ir 2 ekskursijas trečia - nemokamai! Tel. (8-37) 321593, mob. (8-689) 54571; Laisvės al. 39, Kaunas.

Atsiliepkite

Kai buvau ištremtas, netrukus pas mane į Krasnojarsko kraštą, Nazarovo raj., atvyko žmona su dvejų metų sūnumi Tomu. Ji čia pradėjo dirbti, augino sūnų. Tai buvo nelengvas apsisprendimas. Žmonai padėjo geraširdė latvė Zina Romans, mūsų vadinta teta Zina. Ji buvo ištremta 1941 m. birželį su vyru, sūnumi ir dukra. Moteris sunkiai dirbo – plukdė rąstus. Teta Zina sunkiai susirgo. Tolimesnis jos likimas mums nežinomas, tačiau apie tai, kad Latvijos valdžios atstovai važinėjo po Sibirą ir paėmė jos vaikus, žinome. Teko girdėti, kad Zinos dukra dirbo Lentvario kilimų fabrike, o sūnus - traktorininku. Gal ir teta Zina stebuklingu būdu pasveiko ir gavusi leidimą išvyko į Latviją. Gal šias eilutes perskaitys Zinos dukra ar sūnus ir mus aplankys?

F.IVANAUSKAS

Bernardinų g. 14, Trakai
Tel. (8-528) 51471

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Rimantas Grinevičius 1954-2002

Gimė Krasnojarsko kr., Abano raj., Abano k., tremtinių šeimoje. 1956 m. tėvai su 2 metų sūnumi apsigyveno Palangoje. Baigęs VISI dirbo Palangos statybinėse organizacijose darbų vykdytoju. Nuo 1988 m. – LPKTS Palangos sk. narys.

Užjaučiame tėvus ir artimuosius.

LPKTS Palangos skyrius

Teresė Liuda Baltrušaitytė- Jasienė-Urbutienė 1935-2002

Gimė Aldoniškio vienk., Šeduvos valsč., Panevėžio apskr., kario savanorio šeimoje. Tėvas 1945 m. suimtas ir nukankintas. 1949 m. Teresė su mama ir broliu ištremta į Irkutsko sr., Tulūno raj., Perfilovo k. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Apsigyveno Pakiršinio k., Radviliškio raj. Ištekėjo už politinio kalinio A.Jaso. Susilaukė dukrelės, bet greitai palaidojo vyrą. Ištekėjo antrą kartą. Nuo 1991 m. – LPKTS Radviliškio sk. narė. Aktyvi visuomenininkė.

Palaidota Baisogalos kapinėse.

Užjaučiame vyrą, dukrą ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Kazimieras Traškevičius 1933-2002

Gimė Pasvalio raj., Medinių k., ūkininko šeimoje. 1949 m. su broliu Povilu suimti ir ištremti į Irkutsko sr., Bodaibo raj., Sergo gyv. Apie 1955 m. išsikėlė gyventi į Irkutsko sr., Sujetichą, kur buvo ištremtas brolis Vytautas. 1959 m. grįžo į Lietuvą, į Medinių k. Vedė, užaugino 2 sūnus. Vėliau gyveno Pasvalio raj., Svirplėšnių k. Buvo LPKTS Pasvalio sk. narys.

Palaidotas Pasvalio kapinėse.

LPKTS Pasvalio skyrius

Benius Venclova 1924-2002

Gimė Marijampolės raj., Liubavo valsč. Kalėjo Džezkazgano lageriuose. LPKTS Marijampolės skyriaus narys, aktyviai dirbo skyriaus taryboje. Dainavo Kalvarijos tremtinių chore.

Užjaučiame artimuosius.

**LPKTS Marijampolės sk.
Kalvarijos poskyris**

Marijona Jonelytė- Keragalvienė 1928-2002

Gimė Vilkijos raj., Vambalių k., gausioje šeimoje. Brolis – partizanas žuvo, o kitus šeimos narius ištremė į Sibirą. Marijoną areštavo 1951 m. kaip priesininkę. Kalėjo Intos lageriuose. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Ištekėjo už politinio kalinio. Gyveno Kaune. Užaugino sūnų ir dukrą.

Palaidota Seniavos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Kauno skyrius

Liepos 6 d. buvusius Irkutsko sr. Tuluno raj. (1949 03 25 trėmimo) tremtinius kviečiame į Rasmetinį suvažiavimą, kuris įvyks Daugyvenės kultūros istorijos muziejuje-draustinyje (Kleboniškiai).

Pradžia 10 val. Telefonai pasiteirauti: (8-292) 53789; (8-45) 464443.

Liepos 7 d. kviečiame į Balbieriškio 500-ųjų metų jubiliejinius renginius, kurie prasidės 12 val. šv. Mišiomis. Laukiami buvę kraštiečiai.